

מיתבי לרב: כתוב: "במספר שנים אחר היובל תקנה וגו'" ולמדנו: שתהא השדה ביד הלוקח לא פחות משתי שנים" [שמיעוט "שנים" — שתיים] אחר היובל, וכאילו אמר: "אחר היובל שנים שהן ב' אותן תקנה", מלמד: שמזכרין פמוך ליובל לאחריו — מיד, שכך משמע "אחר היובל", והיו שתי השנים שאחר היובל ביד הלוקח [רבינו גרשום, ועיי' רש"י]. מופלג מן היובל, מנין שיכול למכור שדהו, ולא נאמר דכיון דכתוב "אחר היובל", אינו יכול למכור אלא סמוך ליובל [ראב"ד בתו"כ]? תלמוד לומר: "לפי רוב השנים" שעד היובל תרבה [כסף] מקנתו, "ולפי מעוט השנים" שעד היובל תמעט מקנתו, הרי למדנו, שפעמים שהיא נמכרת במעט שנים קודם היובל השני, הרי שנמכרה מופלג מן היובל הראשון.

ובשנת היובל עצמה לא ימכור, ואם מכר אינה מכורה! הרי מפורש בברייתא כשמואל, וקשה על רב?

ומשנינן: אמר לך רב: זה ששנינו בברייתא שאם מכרה ביובל אינה מכורה, אין הכוונה כפשוטו, שלא חלה המכירה, אלא: שאינה מכורה לענין מספר שנים⁽¹³⁾ תבואות

לא אמרינן קל וחומר כי האי גוונא?! והתניא שלומדים מכזה קל וחומר: יכול ימכור אדם את בתו לאמה עבריה כשהיא נערה, ותחול המכירה, ותצא מיד בסימני נערותה כשאר אמה שנמכרה בקטנותה? אמרת קל וחומר שלא תהא מכורה כלל: ומה מכורה כבר לפני שנעשית נערה, יוצאה עכשיו כשהיא נערה, שאינה מכורה וכו' למכרה כשהיא נערה אינו דין שלא⁽¹¹⁾ תימכר?⁽¹²⁾ וקשה על רב.

ומשנינן: יש חילוק בין יציאת אמה העבריה בנערות, ליציאת שדה לבעלים ביובל. התם ביציאת נערות: שוב לא הדרא ומיזדבנא [אינה חוזרת ונמכרת], שהרי למדנו: ש"אין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות", ואם כן יציאת נערות יציאה גמורה היא, ולכן עושים ק"ו שתועיל היציאה הזו לבטל את המכירה מעיקרא כשמכרה בנערותה. אבל הכא ביציאת שדה ביובל לבעלים, לא נפקעת זכותו לחזור ולמכור, ואם בא למכור לאחר היובל הדרא מיזדבנא [חוזרת ונמכרת], ואם כן יציאת היובל איננה יציאה גמורה, ולא עושים ק"ו שלא תימכר השדה ביובל כלל.

שנים ושוב לא ימכור בקלות.

ואם כן, באמת האיסור שייך על המוכר ולא על הלוקח. וצריך פסוק מיוחד שגם ללוקח אסור.

11. ביפה עינים הביא מהירושלמי שהטעם של שמואל הוא משום מקח טעות, שעל דעת שתצא ממנו מיד לא היה הלוקח קונה וזהו מקח טעות.

12. כתב המנחת חינוך [שלט יט], שלפי זה אם מכר ביובל קרקע לשישים שנה חלה המכירה,

שכל הטעם הוא רק משום שמכרה כבר יוצאה, והמוכר קרקע לשישים שנה הרי אינה חוזרת ביובל, ואם כן, גם אפשר למכור ביובל לשישים שנה.

אך השפת אמת נוקט שאף על פי שאינה חוזרת ביובל אך למכור מתחילה ביובל אי אפשר, ומפקיע היובל את המכירה גם במוכר לשישים שנה.

13. תמה השפת אמת, אם כן, מדוע כתוב בברייתא לא ימכור, ואם משום שאין ללוקח